

Ordblinde / Dysleksiforeningen i Danmark

Hvidovre, den 18. november 2009

Til Folketingets Uddannelses- og undervisningsudvalg

Med henvisning til vores foretræde for udvalget i oktober måned sender jeg følgende forslag.

Jeg oplevede, at udvalget havde stor interesse for, hvordan der kan ske en forbedring af specialundervisning af ordblinde elever i folkeskolen. Jeg anmoder om, at udvalget vil arbejde med de planer, som jeg her har redegjort for, og jeg foreslår et møde med udvalgets formand og en ad-hoc gruppe fra udvalget. På dette møde kan vi drøfte forslaget og behandlingen af det.

Behovet for specialundervisning til ordblinde elever

Tilbuddene til voksne ordblinde har længe været inde i en positiv udvikling. Lovgivningen har betydet, at de specialpædagogiske tilbud fungerer godt. Tildelingen af hjælpemidler er sat i system og der er en rivende teknisk og faglig udviklingen på it-området inden for læsning og skrivning. Alt dette bringer fornyet livskvalitet ind i tilværelsen for mange voksne ordblind og er med til at sikre øgede muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

I Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark finder vi denne udvikling glædelig. Samtidig er vi dog dybt bekymrede over situationen for de ordblinde børn i Folkeskolen. Regeringen har en målsætning om, at mindst 95 % af en ungdomsårgang skal have en kompetencegivende uddannelse i 2015. Hvis dette mål skal opfyldes, kræver det at undervisningen af ordblinde elever forbedres og effektiviseres, således at de også kan komme gennem uddannelsessystemet. Det går efter foreningens opfattelse desværre ikke den rigtige vej i disse år, og det er et voksende problem, at elever forlader folkeskolens 9. og 10. klasse uden tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder, endda ofte som analfabeter.

Specialundervisning i folkeskolens ældste klassetrin eksisterer stort set ikke mere for elever med læsevanskeligheder, og det har uheldig afsmittende virkning på andre dele af børnenes og de unges liv, at faglige vanskeligheder ikke tackles på den rigtige måde. Det medfører blandt andet meget ofte lavt selvværd og giver større risiko for at de helt dropper ud af skolen eller ungdomsuddannelsen.

Nogle kommuner har opbygget specialtilbud til ordblinde, men disse tilbud er for det meste for små til at have tilstrækkelig faglig ballast, de har for blandet en elevgruppe og de kan ikke tiltrække de bedst kvalificerede speciallærere.

Ordblinde / Dysleksiforeningen i Danmark

Ordblinde i folkeskolen har ret til et relevant undervisningstilbud, derfor ønsker Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark at skitsere, hvordan kommunerne efter vores opfattelse kan indrette et effektivt og fremadrettet tilbud til ordblinde elever i folkeskolen.

I den sammenhæng vil vi gøre opmærksom på, at der i Danmark finde 22 efterskoler udelukkende for ordblinde elever. Det er private skoler, som modtager et omfattende statstilskud og der er som regel også en ret høj forældrebetaling, der som regel ikke er mindre end 4.000 kr. pr. mdr. Skolernes elever skal være visiteret som ordblinde af deres bopælskommune.

Specialefterskolerne for ordblinde udgør en meget høj andel af det samlede antal efterskoler i Danmark og andelen vokser. At så stor en del af de ordblinde folkeskolelever i forhold til andre elever må tage på efterskole viser, at der er et stort og udækket behov for relevante ordblindetilbud i Folkeskolen. Da efterskolerne først kan modtage elever fra 8. klassetrin, afslører det også, at der er en endnu mere omfattende mangel på tilbud til elever under dette klassetrin.

Elevgrundlaget

Det er vigtigt at tilbuddet har et tilstrækkeligt elevgrundlag. 2-5 % af en årgang elever er svært ordblinde. Vi antager, at 1-2 % af en årgang har så omfattende vanskeligheder, at de ikke kan rummes i et almindeligt skoletilbud, selv med omfattende støtte, hvis de skal have den optimale undervisning. I en større kommune med 5.000 elever i folkeskolealderen, betyder det at 50-100 børn har brug for et særligt tilbud. Da eleverne ikke vil blive visiteret lige fra skolestarten, og da en del hjem vil søge andre tilbud, skønner vi at 25-50 elever fra en sådan kommune har brug for et egentligt specialskoletilbud for ordblinde.

En skole skal have ca. 100 elever for at kunne tilbyde årgangsdelte klasse og have en skoleledelse med faglig indsigt og et tilstrækkeligt antal lærere for at kunne skabe et godt fagligt miljø. Et skoletilbud til ordblinde bør være fra 3. kl. – 10. kl. med årgangsdelte klasse, undervisning i alle folkeskolens fag og tilbud om folkeskolens afgangsprøver. Desuden skal der være adgang til it-hjælpe midler med alle relevante programmer.

Derfor vil det være nødvendigt med et samarbejde på tværs af kommunerne for at løse denne opgave. Vi forestilles os, at 3-5 kommuner alt efter størrelse og beliggenhed kan gå i samarbejde. Det svarer til, at ordblindetilbuddene for unge og voksne også tilbydes centralt. Skoletilbuddet skal ligge transportmæssigt tilgængeligt af hensyn til elevernes lange arbejdsdag.

Dansk og international forskning viser, hvordan man bedst muligt kan undervise svært ordblinde børn. Undervisningen skal varetages af lærere med særlig videreuddannelse. Eleverne har brug for et undervisningsmiljø med små hold, og mulighed for ro og koncentration. Erfaringen fra ordblindefterskolerne og f.eks. Ordblindeinstituttet i Ballerup viser, at eleverne har bedst

Ordblinde / Dysleksiforeningen i Danmark

udbytte af at være sammen med elever med de samme vanskeligheder, undervist i alle fag af lærere med faglig indsigt i ordblinde. Disse skoler har særdeles gode resultater i forbindelse med elevernes videre uddannelse. Eleverne får genetableret deres selvværd og lærelyst, og ikke mindst deres tro på, at de kan gennemføre en uddannelse.

En almindelig distriktsskole kan ikke klare denne opgave, da der ikke kan opbygges det nødvendige pædagogisk/faglige miljø. I de tyndt befolkede områder vil eleverne muligvis få en lang skolevej, men vores erfaring viser, at de hellere vil tage bus/tog til et godt undervisningstilbud end blive i det lokale miljø med et utilstrækkeligt tilbud.

Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark ønsker, at alle ordblinde elever kan forlade folkeskolen med et optimalt fagligt standpunkt. Det kan ikke være rigtigt, at de straks efter afsluttet folkeskole er nødt til at starte forfra i den kompenserende specialundervisning for voksne, i stedet for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Med venlig hilsen

Hans-Pauli Christiansen
Formand